

Første norske blodbank er akkreditert

Som landets første, er blodbanken ved Kongsvinger sykehus blitt akkreditert. Anerkjennelsen innebærer viktige konkurransefortrinn.

Akkreditering er et offisielt kvalitetsstempel som betyr at en virksomhet eller organisasjon arbeider i henhold til internasjonale krav og kvalitetssystemer. Blodbanken ved Kongsvinger sykehus er et av de om lag 200 laboratorievirksomhetene som nå er akkreditert av Norsk Akkreditering (1).

Kamp om kunder

– Akkreditering er en internasjonal anerkjennelse av vårt arbeid, samtidig som vi øker vår kompetanse. Det gjør oss mer konkurransedyktig i kampen om kunder, forskningsmidler og dyktige medarbeidere, sier

sjefbioingeniør Klaus Øverland ved blodbanken, Kongsvinger sykehus.

Han opplyser at akkrediteringen omfatter blodtyping, forlikelighetsprøving og antistoffscreening, foruten en rekke klinisk-kjemiske analyser. Også prøvetaking er akkreditert. Fra før av tilfredsstiller blodbanken myndighetenes GMP-krav («Good manufacturing practice»), men disse kravene omfatter ikke laboratorieanalyser.

Gjennom akkrediteringssystemet forplikter laboratoriet seg blant annet til å oppbevare rådata og ferdige resultater så lenge det

Akkreditering er et kvalitetsstempel. Illustrasjonsfoto

er tenkelig at det er behov for dem. Øverland påpeker at man har fått et strengt system for beskyttelse av pasientinformasjon mot innsyn fra uvedkommende. Faste rutiner for behandling av klagesaker er også etablert.

Blodbanken leverer ca. 1 700 blodposser per år. Den er tilknyttet sykehusets klinisk-kjemiske laboratorium,

som omfatter ca. 20 årsverk.

– Tom Sundar, *Tidsskriftet*
tom.sundar@legeforeningen.no

Litteratur

1. www.justervesenet.no/na/prosessen.htm (10.12.2001).

Sykehus bøtelagt for brudd på overtidsregler

Fredrikstad byrett har dømt Sykehuset Østfold til en bot på 100 000 kroner for brudd på overtidsreglene i arbeidsmiljøloven § 50.

Dommen slår fast at knappe ressurser ved sykehusene ikke gir anledning til å drive «rovdrift» på de ansatte. «Plikten til å yte helse-tjenester kan ikke brukes som unnskyldning for å unnlate å sikre arbeidsmiljøet» heter det i dommen som falt 17.12. Det betyr at Sykehuset Østfold plikter å innrette virksomheten slik at reglene i arbeidsmiljøloven overhol-

des og at pasientenes rettigheter ikke går foran arbeidsmiljølovens regler for overtid.

Vanlig unnskyldning

Flere sykehus har i den senere tid påberopt seg pasientenes liv og helse som unnskyldning for ulovlig overtid. Arbeidstilsynet og Statens helsetilsyn har reagert sterkt overfor sykehusene, og markert at slike unnskyldninger ikke er holdbare. Arbeidstilsynet er godt fornøyd med dommen og boten, i en sak der overtidsbruddene ikke har skjedd som følge av ekstraordinære situasjoner hvor det har vært snakk om øyeblikkelig hjelp.

Fleksibel lov

Arbeidsmiljøloven tillater en relativt vid bruk av overtid. Overtidsrammene kan utvides gjennom avtaler med de tillitsvalgte eller etter vedtak i Arbeidstilsynet. Loven åpner også for unntak i krisesituasjoner. I en kommentar til dommen sier Ivar Leveraas, direktør i Direktoratet for arbeidstilsynet, at det av hensyn til arbeidstakernes helse er viktig at det finnes ytre grenser for arbeidstiden og at disse overholdes.

– Nina Husom, *Tidsskriftet*
nina.husom@legeforeningen.no

Røyking på film inspirerer

En ny amerikansk studie tyder på at dess flere scener med røyking barn ser på film, dess større er sjansen for at de røyker.

I studien gikk man gjennom 601 populære filmer fra perioden 1988–99 og telte forekomster av røyking i filmene (1). For å beregne eksponisjon for filmer ble 50 filmer tilfeldig trukket ut, og elever i alderen 9–15 år ved et tilfeldig utvalg av store skoler i Vermont og New Hampshire ble spurt om de hadde sett disse filmene.

Median forekomst av røykeepisoder i filmene var fem per film, og de 4 919 elevene som deltok i studien hadde sett 17 (median) filmer av de 50. Ut fra dette beregnet man at elevene var eksponert for 91 (median) epi-

soder med røyking, med stor spredning (25-kvartil 49, 75-kvartil 152).

Man fant en meget sterk sammenheng mellom eksponering for røykeepisoder og det noensinne å ha forsøkt røyking. Av dem som hadde sett 50 eller færre episoder, hadde 5 % forsøkt å røyke, blant dem som var eksponert for 51–100 episoder hadde 14 % forsøkt røyking, 22 % av de som hadde sett 101–150 røykeepisoder hadde forsøkt å røyke, og 31 % av de som hadde sett over 150 røykeepisoder.

Barn tar etter. Illustrasjonsfoto

Sammenhengen var meget sterk, selv når man kontrollerte for alder, kjønn, utdanningsnivå, skole, røyking i familie eller blant venner, skolens prestasjonsnivå og psykologiske og sosiale faktorer.

– Pål Gulbrandsen, *Tidsskriftet*

pal.gulbrandsen@legeforeningen.no

Litteratur

1. Sargent JD, Beach ML, Dalton MA, Mott LA, Tickle JJ, Ahrens MB et al. Effect of seeing tobacco use in films on trying smoking among adolescents: cross sectional study. *BMJ* 2001; 323: 1394–9.